

2025.07.13 Zwolle Magyar gyülekezet Énekek: Itt van Isten köztünk, Az Úr csodásan működik, Kövesd a Jézust, Fel barátim, Mint a szép híves, Te benned bíztunk,

Lezing: Jesaja 5:11-24

Tekst: Jesaja 5:23 en Matteüs 7:1-2

"Zij die de goddelozen rechtvaardig verklaren om geschenken, en de rechtvaardigen hun recht ontnemen."

"Oordeel niet, opdat er niet over u geoordeeld wordt. Want met welk oordeel u oordeelt, zult u geoordeeld worden, en met welke maat u meet, zal u gemeten worden."

Geliefde broeders en zusters in Christus!

Hij is ook niet veel beter, we vaak als we over iemand een waardeoordeel uitspreken. We merken het niet eens op, en we oordelen heel vaak. Zo gemakkelijk en met zo'n diepe precisie kunnen we zeggen, hoe slecht, hoe zondig de wereld is. Vaak benadrukken we, hoe slecht en hoe zondig de andere mens is. Zo gemakkelijk zeggen we, dat "deze jongeren van tegenwoordig toch..."

Slecht is de wereld, waarin we leven, slecht zijn de mensen, die om ons heen leven... Maar hoe zit het met onszelf? Terwijl we erover discussiëren, hoe slecht de maatschappij is, vergeten we vaak, dat wij er ook deel van uitmaken. De maatschappij is het geheel van de mensen - waar wij zelf ook deel van uitmaken.

We hebben harde woorden gehoord in de lezing: "Wee degenen die..." begint de profeet en somt veel dingen op. Eigenlijk ontmoeten we de maatschappelijke situatie van vóór de ballingschap. Als we het helemaal lezen, dan kunnen we zien, horen, wat de maatschappij van vóór de ballingschap kenmerkte. Jesaja beschrijft het met schokkende woorden. Ze vieren feest met wijn naast zich, maar ze letten niet op de daden van de Heer. Ze noemen het goede slecht, en het slechte goed. Ze noemen het licht duisternis, en de duisternis licht. Ze achten zichzelf wijs, verstandig, en zijn gemakkelijk om te kopen.

Het is de moeite waard om het steeds opnieuw te lezen, want als we eerlijk zijn, moeten we toegeven, dat niet alleen onze wereld, maar ook ons leven er erg op lijkt, wat de profeet hier met een "wee"-uitroep beschrijft. Zeker, ook wij zijn helaas niet beter...

Daarom is het nu de moeite waard om goed op deze belofte te letten, waarvan ik de drie korte boodschappen met de hulp van de Heilige Geest van God aan de broeders en zusters wil doorgeven.

1. De goddelozen rechtvaardig verklaren om geschenken

Als we de boodschap van onze tekst in één zin zouden moeten samenvatten, dan zou dit de cruciale vraag zijn: hoe verhoud jij je tot de zonde? Een van Jesaja's zeer sterke kritieken is, dat ze de schuldige rechtvaardig verklaren voor omkoping. Dit is een ernstige zin, die goed is, als het ons tot zelfonderzoek aanzet. Waar kan je toe worden bewogen? Met geschenken kun je veel mensen overtuigen, je kunt ze tot veel bewegen. Zeker, met brood, geld, aardse goederen, met geschenken kan de mens gemakkelijk worden bewogen om de goddeloze rechtvaardig te verklaren. (deuren gaan open met een kopje koffie, of een envelop... enz.)

De omkoping is zo pijnlijk, omdat de mens weet, wat de waarheid is, en toch niet aan de kant van de waarheid staat. Ik weet, wat de waarheid is, ik weet, wat goed is - maar om geld, geschenken, carrière zwijg ik liever, of wat nog erger is, beweer ik het tegenovergestelde. (mijn geweten klaagt!!!)

Juist daarom, omdat we zo gemakkelijk om te kopen zijn, is de belangrijke zelfkennisvraag: waarmee kunnen we van onze sokken worden geblazen? Welke dingen zijn er, waar we geen weerstand aan kunnen bieden? In hoeverre, hoe, en op welke gebieden van ons leven zijn we kwetsbaar?

Ik kende iemand, die heel graag een baan wilde krijgen. Om dit te bereiken, heeft hij op veel plaatsen en op veel manieren aangeklopt, en overal moest hij "kleine geschenken" (als je wil witte enveloppen) geven, zodat ze hem eindelijk in dienst zouden nemen. Toen ik hem vroeg, waarom ze hem in

2025.07.13 Zwolle Magyar gyülekezet Énekek: Itt van Isten köztünk, Az Úr csodásan működik, Kövesd a Jézust, Fel barátim, Mint a szép híves, Te benned bíztunk,

dienst nemen, niet vanwege zijn kwaliteiten, antwoordde hij: "mijn lieve Rob, zo werkt het nu eenmaal." Die zin zit nog in mijn oren. Werkt het inderdaad zo? (en we ervaren het op de Balkan, dat het zo is... MAAR er is een dokter, er is een dominee, en er zijn velen, die het niet accepteren!!!)

Hoe goed, dat God niet omkoopbaar is. Hij kan niet worden bewogen, om "voor een klein geschenk" de zonde door de vingers te zien. Toch willen we vaak hetzelfde met Hem doen. Achter veel donaties zit deze geheime motivatie. God kan niet worden omgekocht. En laten we Hem vandaag vragen, dat wij ook niet omkoopbaar mogen zijn! Dat we altijd aan de kant van Zijn waarheid mogen staan. (Bekend is ons, ons gebed: "dat God nu één keer wegkijkt, me niet straft... dan beloof ik braaf te zijn?!)

2. Op grond van het oordeel dat je velt, zal er over je geoordeeld worden...

De bekende uitspraak in het nieuwe testament hangt samen met Jesaja. Maar er is een extra laag in de woorden van Jezus. Namelijk, dat er een consequentie zal zijn, als we vals oordelen vanwege omkoping. En het echt schokkende is, dat deze straf zal zijn, dat het hetzelfde zal zijn. We krijgen terug, wat we hebben gegeven. Als we hebben bedrogen, dan worden we bedrogen. Als we hebben gekwetst, dan zullen ze ons kwetsen. Als we anderen hebben misleid, dan zullen ze ons ook misleiden. Als we vals hebben geoordeeld, dan zullen we ook met een vals oordeel worden beoordeeld. Als we vals hebben gemeten, dan zullen ze ons ooit ook vals meten. Als we niet aan de kant van de waarheid hebben gestaan, dan zal de waarheid ook niet aan onze kant staan. En dit is waar, ook als ik de Waarheid met een hoofdletter "W" schrijf.

Zo vaak zien we dit, broeders en zusters. We krijgen, wat we hebben gegeven. We krijgen het, zoals we het hebben gegeven. Ik vertel twee voorbeelden:

Martin Niemöller (1892-1984) was een bekende Duitse Lutherse predikant. In de jaren '20 en aan het begin van de jaren '30 sympathiseerde hij met talrijke nazi-ideeën, en hij steunde de radicaal rechtse politieke bewegingen. Maar nadat Adolf Hitler in 1933 aan de macht kwam, bekritiseerde Niemöller openlijk Hitlers inmenging in het werk van de protestantse kerk. De laatste acht jaar van de nazi-heerschappij van 1937 tot 1945 bracht hij door in nazi-gevangenissen en concentratiekampen. Niemöllers naam is misschien wel het meest beroemd geworden door zijn verklaring na de oorlog:

"Toen de nazi's de communisten meenamen, bleef ik stil, want ik was geen communist.

Toen ze de vakbondsleden meenamen, bleef ik stil, want ik was geen vakbondslid.

Toen ze de socialisten opsloten, bleef ik stil, want ik was geen socialist.

Toen ze de Joden opsloten, bleef ik stil, want ik was geen Jood.

Toen ze mij meenamen, bleef er niemand over, die had kunnen protesteren."
- laten we voorzichtig zijn, dus, hoe we onze eigen dingen beoordelen.

Het volgende voorbeeld is zeker bekend, wat goed illustreert, dat we krijgen, wat we hebben gegeven. Een bejaarde vader kwam bij zijn kinderen wonen. Ze moesten hem in huis nemen, want in die tijd was er geen andere oplossing. De jongeren raakten er al snel van overtuigd, dat ze de tafelmanieren van de oude man niet konden verdragen, met andere woorden: hij werd een ondraaglijke last. Ze losten het rezen de opgetreden probleem snel op. Vanaf toen maakten ze een plaats voor de vader in de kelder, daar moest hij alleen eten.

Omdat zijn hand al zwak was en beefde, kwam het vaker voor, dat zijn bord viel en brak. Daarom kochten ze voor hem een houten bord. Op een dag zagen ze, dat hun kleine zoon, de kleinzoon van opa een stuk hout aan het snijden was. Nieuwsgierig vroegen ze, wat het zou worden, waarop ze het schokkende antwoord kregen: **"Ik snij een houten bord voor jullie, waar jullie van zullen eten, als jullie oud zijn."**

Laten we voorzichtig zijn, met welk oordeel we oordelen, want met dat

2025.07.13 Zwolle Magyar gyülekezet Énekek: Itt van Isten köztünk, Az Úr csodásan működik, Kövesd a Jézust, Fel barátim, Mint a szép híves, Te benned bíztunk,

oordeel zullen we geoordeeld worden, met welke maat we meten. Met die maat zal er ook aan ons worden gemeten.

3. Bij God zijn onze dingen geteld

Ik las laatst van Endre Gyökössi het volgende verhaal, dat over een bekeerde slotenmaker ging. Zijn collega's stopten altijd met werken, en begonnen te ontspannen, als hun baas de werkplaats verliet. Op een keer zeiden ze tegen deze bekeerde slotenmaker:

"János bácsi kan stoppen met werken, want de baas is weg." Waarop hij antwoordde: **"De mijne is niet weg."** En hij werkte verder. (bv. Mijn broer dokter accepteerde geen smeergeld... zijn eigen collega's sloten hem buiten, zeggend dat hij geen echte dokter is, als hij het niet accepteert!)

Broeders en zusters! Vaak vergeten we, dat bij God onze dingen geteld zijn. Misschien, wanneer we anderen omkopen, of we worden omgekocht; wanneer we vals oordelen, wanneer we bedriegen, wanneer we het met kleine geschenken proberen - misschien denken we, dat niemand het weet, het geheim blijft.

Niemand heeft het gezien. Maar bij God is alles geteld. Onze oordelen, onze maten, onze daden. Geteld is, dat wat we ook hebben gedaan, welke intentie, motivatie erachter zat. En ooit zal er een "afrekening" zijn. Iedereen naar verdienste. Ik wil de genade niet bagatelliseren, maar wij gereformeerden verstoppen ons vaak achter de genade, en vergeten de menselijke verantwoordelijkheid.

Van Kálmán Csiha hoorde ik het volgende verhaal, dat slechts een verhaal is, maar heel leerzaam: Er was een uienverkoper, die heel erg gierig, kwaadaardig, jaloers was. Die nooit iemand hielp, die nooit iemand iets gaf. Maar een keer gebeurde het toch, dat zijn hart bewogen werd door een bedelaar, en hij gaf hem een bol groene ui. Toen hij stierf, kwam hij vanwege zijn gierigheid, boosaardigheid in de hel terecht. Groot verontwaardigd zei hij, dat hij in zijn leven één goede daad had verricht, want hij had ooit een bedelaar een bol groene ui gegeven, en toch kwam hij in de hel terecht. In

de hemel haalden ze het grote boek tevoorschijn, waarin zijn leven was opgeschreven, en daar vonden ze inderdaad zijn goede daad. Toen daalden twee engelen voor hem af naar de hel, om hem naar de hemel te brengen. Maar toen ze hem naar buiten brachten, grepen de andere mensen in de hel zich aan zijn benen vast, en probeerden ze ook te ontsnappen. Waarop de verkoper boos zei: "Jullie willen ontsnappen aan mijn uiensteel?" En hij schopte hard, om ze van zijn benen te schudden. Toen de engelen zagen, dat hij nog steeds zo egoïstisch was, lieten ze hem los, en zo viel hij voor altijd terug in de hel.

Broeders en zusters! Dit is slechts een verhaal. Maar het is zeker, dat bij God alles geteld is. Zowel onze goede, als onze slechte dingen zijn geteld. Laten we daarom voorzichtig zijn, hoe we oordelen, en met welke maat we meten, want met die maat zullen ze ons ook meten - al hier, en ook later. (+Genade) Amen. **Laten we bidden!**

Wij danken U, onze God, voor de leringen, de boodschappen van Uw Woord. Wij danken U, dat Uw Woord ons ook nu weer tot zelfonderzoek heeft aangespoord. Met spijt bekennen we, dat we zeker vaak omkoopbaar zijn, dat we vaak zelf proberen anderen, en vaak U te overtuigen. Geef, dat eerlijkheid, onkreukbaarheid, en de gehechtheid aan de waarheid ons eerder kenmerken. Dat we niet met geschenken, maar met werk onze doelen proberen te bereiken.

Met spijt bekennen we ook, dat we vaak hebben geoordeeld, en vaak met een valse maat hebben gemeten. Vaak hebben we anderen bedrogen, om voor onszelf meer te willen. Wees ons genadig, onze God! Wij danken U, dat bij U onze dingen geteld zijn. We willen steeds beter voor U leven, naar Uw zin leven, dat mooie dingen over ons geteld zullen worden, dat we al hier op aarde met opgeheven hoofd mogen lopen, en dat we later ook zo voor Uw heilige aangezicht mogen staan: dat we de goede strijd hebben gestreden, en het geloof hebben behouden. Dit lukt niet alleen. Hiervoor vragen we

2025.07.13 Zwolle Magyar gyülekezet Énekek: Itt van Isten köztünk, Az Úr csodásan működik, Kövesd a Jézust, Fel barátim, Mint a szép híves, Te benned bízunk,

kracht van U, en Uw Heilige Geest, opdat Hij in ons, in ons leven, en in het leven van onze geliefden mag werken. Alleen tot Uw eer.

Amen.